

Woensdag 12 April 97

Poste Floris, in 1971 begon ik met mijn
eerste reguliere baan. De peest die ^{ik} daar aantroef
was er één die ons het gevoel gaf dat alle
employe's tot één bij family behoorden.
Eén maal per jaar was er "founders day". De
80 jarige dochter van de oprichter: Claire Parini
spoke te samen met de voorzitter van de Raad van
Bestuur (the president) Tom Clausen de verzamelde
stafleden (employe's) toe d.m.v. het afspelen van
een flexibel programma voor plaatsje en ieder kantoor
moest zich een bos rode rozen aanschaffen met
even veel rozen als er vrouwelijke stafleden waren.
Bij het naar huis gaan (close of business) kreeg iedere
vrouwelijke employe één roos mee naar huis.
De speech begon met de standaard aanhef:
"Dear fellow Panamerican". In die dagen
was het personeel nog een asset.
Heden ten dage is het personeel voor de directie
nog "useful om "en plain public" in redelijke
aantallen te ontlaan met het oogmerk om de
beurskoers op te drijven.

De tijden zijn veranderd. Het verspreiden van
een puissant vernemen schijnt de primaire
aansluiting te zijn geworden van de bestuur-
deren uit het bedrijfsleven. De honorering
staat niet in verhouding tot de magnitude
van hun beslissingen. De macht die ze uitoefenen
om o.a. zichzelf extravagante remuneratie
reclamen te verschaffen is niets anders dan
„abuse of power”. Kleinburgerlijke hebberigheid
die tracht met krampachtige redeneringen
een rechtvaardigingsgrond te vinden voor deze
„sheer daylight robbery”.

Ik heb niet tegen het feit dat de hoogte van het
salaris er een premie betaald wordt voor de
wisselvalligheid van de toekomst. Een voetbal
Trainer die niet inspireert en motiveert moet
er uit. En ook als ie wel inspireert en motiveert
moet ie er ook uit als de resultaten slecht zijn.
Idem dito geldt welis voor de raad van bestuur.
Echter bij door toedoen van slecht management
(verkeerde beslissingen van goed management) moet
er herstructureerd worden; wat vaak er op neer
komt dat het management blijft zitten en
1000 den employe's de straat op gestuurd worden.
Ik weet wel, het is materie waar je nog niet aan
toe kunt, maar toch weet je nu mijn mening.

bijlagen

Veel praeten Daalre

Hebzucht

Hebzucht vormt de grootste bedreiging van *corporate America*. Die stelling verkondigde Peter Drucker, vooraanstaand managementgoeroe, driekwart jaar geleden in *Wired*, een Amerikaanse maandblad. Volgens Drucker heeft zich van topmanagers een haast tomeloze geld- en graaizucht meester gemaakt. Deze greed stelt het werk voor de onderneming in de schaduw. Sterker nog: als het erop aankomt, wegen voor topmanagement de eigen financiële belangen zwaarder dan de belangen van het bedrijf waar men op de payroll staat. Schromelijk overdreven allemaal? Geenszins. In Druckers woorden schuilt wel degelijk een grote kern van waarheid. Zelfs binnen ABN AMRO is vorige week de twijfel gezaaid over de nobele motieven van de eigen bestuurders.

Wat Louis de Bièvre en zijn vrouw in het najaar van 1992 precies hebben uitgespookt, is een geheim dat zij tweeën bewaren. De officiële versie luidt in dat mevrouw De Bièvre destijds geheel op eigen houtje misbruik maakte van de voorkennis waarover haar man uit hoofde van diens functie (lid van de raad van bestuur van ABN AMRO) beschikte. De Bièvre zelf had naar verluidt geen flauw benul van het feit dat zijn vrouw die voorkennis over een aanstaand bod van de bank op het vastgoedfonds Breevast via een verboden beurstransactie te gelde zou maken. Behalve de specifiek op dit geval toegesneden onbeantwoorde kwesties (zoals: was mevrouw De Bièvre, op grond van de summere informatie, mans genoeg om zelf conclusies te trekken over het te verwachten koersverloop van de betrokken aandelen?), prangt die ene, het voorbeeld-Breevast overstijgende vraag. Wat bezelt iemand die beschikt over een godsvermogen — mevrouw De Bièvre is de weduwe en erfgename van Piet van Doorne, de man die met DAF fortuin had gemaakt — om, al dan niet in overleg met haar evenmin onbemiddelde echtgenoot, langs verboden weg nog gauw enkele tonnen extra binnen te halen?

Hier moeten we bij Drucker te rade. Want hebzucht is de enige bevredigende verklaring. Echte hebzucht is sterker dan koele ratio. Hebzucht is een verschijnsel van alle tijden en komt voor in alle sociale lagen. Edoch, de sterke indruk bestaat dat juist in kringen van welgestelden en beter betaalden het fanatiekst op meer geld wordt gejaagd. Genoeg is in een bepaald stadium niet meer genoeg. Wie zijn eerste miljoen maakt, rust niet voordat hij het tweede heeft binnengehaakt. En het moet gezegd, het tweede miljoen vergaren is makkelijker dan het eerste. Met veel geld kan pas echt veel geld worden gemaakt. Kwalijk en ergerniswekkend wordt de hebzucht als lieden hun positie binnen een bedrijf misbruiken met als doel er privé stevig op vooruit te gaan. Dat laatste gebeurt helaas steeds vaker.

Zie de vanzelfsprekendheid waarmee hoger management van bedrijven zich tegenwoordig topsalarissen toebedeelt, inclusief bonussen, opties, tantièmes, pensioenregelingen en andere goudgerande arbeidsvoorwaarden. Zie de grote haast die directies van te privatiseren nutsbedrijven en andere (semi-)overheidsdiensten maken met 'aanpassing aan de markt' van hun salarissen. Zie ook de schaamteloosheid waarmee topambtenaren zich met gouden kettingen ketenen aan een ministerie, de justitiële dienst, de politie of een gemeentelijke dienst sociale zaken. Gegarandeerde doorbetaling van salaris tot je 65ste (Nordholt); gouden handdrukken (Van Leeuwen en Van Rooijen); wie hoog in de organisatie zit, bedingt tegenwoordig met gemak de meest excessieve bepalingen.

Intussen wordt van het werkvolk verwacht dat het zijn lonen matigt en onder het mom van flexibilisering akkoord gaat met verslechtering van arbeidsvoorwaarden, zoals zachtere ontslagbepalingen. Praktisch voorbeeld: terwijl bij Philips momenteel duizenden werknemers de deur wordt gewezen vanwege zwakke bedrijfsresultaten, heeft het 'falende' (een kwalificatie van hoogste baas Boonstra) topmanagement samen voor dik honderd miljoen gulden aandelenopties uitstaan. Het zijn deze excessen die volgens Peter Drucker werknemers beroven van hun motivatie om voor hun bedrijf door het vuur te gaan.

Hans Croijmans

